

Direktora ziņojums par 2008. gadu Īss kopsavilkums

2008

Foto © ECDC

© Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs, 2009.

ISBN 978-92-9193-179-8

doi:10.2900/22366

Pārpublicēšana atļauta, ja tiek norādīts avots.

Visi fotoattēli šajā publikācijā ir autortiesību aizsargāti, un tos nevar izmantot citiem nolūkiem bez autortiesību īpašnieka atļaujas.

Svarīgs paziņojums

Šis kopsavilkums ir sniegts tikai informatīvā nolūkā. Lai gan mēs centāmies parādīt oriģinālā dokumenta būtību, kopsavilkuma veidošanas laikā dažas nozīmīgas nianšes var būt zudušas.

Lasītājiem, kuri vēlas iegūt pilnu informāciju par ECDC darbību, ir jāiepazīstas ar pilnu "Direktora ziņojuma par 2008. gadu" tekstu. Tas ir pieejams tīmekļa vietnē www.ecdc.europa.eu.

Direktora ziņojums par 2008. gadu
Īss kopsavilkums
2008

Marc Sprenger, bijušais valdes priekšsēdētājs, ECDC direktore Zsuzsanna Jakab un Eiropas Parlamenta loceklis dr. Miroslav Ouzky ECDC Neatliekamās ricības centra atklāšanā 2008. gada martā.

2008. gads: apvienošanās un paplašināšanās gads

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC) kopš tā izveidošanas 2005. gadā ir piedzīvojis dinamisku izaugsmi. 2008. gadā centrā notika gan apvienošanās, gan turpmāka paplašināšanās, un šobrīd tas ir spēris lielu soli uz priekšu, lai kļūtu par “labāko centru” cīņā ar infekcijas slimībām Eiropā, kā arī par primāro informācijas avotu zinātniskajai sabiedrībai.

Vairāki būtiski sasniegumi pierādīja, ka 2008. gadā ECDC ir palielinājis darba apjomu un veiksmīgi ticis galā ar nepieciešamību pēc aktīvākas reakcijas uz infekcijas slimību draudiem Eiropā. Centrs apvienoja tā sabiedrības veselības aizsardzības funkcijas, palielināja slimību specifisko programmu kapacitāti, pilnveidoja sadarbību un uzlaboja pārvaldības struktūras.

Ārējo konsultantu 2008. gadā veiktā neatkarīgā novērtējuma rezultāti arī apstiprina centra sasniegumus. Veicot novērtēšanu, konstatēts, ka ECDC ir kļuvis par pārliecinošu spēlētāju uz starptautiskās skatuves un devis būtisku ieguldījumu cīņā ar infekcijas slimībām.

Direktora ziņojumā par 2008. gadu ir sīki izklāstīta ECDC attīstība un pagājušajā gadā paveiktais. Šajā kopsavilkumā minēti tikai būtiskākie sasniegumi.

Sabiedrības veselības aizsardzības funkciju apvienošana

2008. gadā ECDC turpināja sabiedrības veselības aizsardzības funkciju apvienošanu, lai pilnībā izpildītu centra dibināšanas regulā noteiktos uzdevumus. Tas paredzēja darbības uzlabošanu tādās jomās kā uzraudzība, zinātniskais atbalsts, sagatavotība un reaģēšana, mācības un informācijas sniegšana par veselību.

Uzraudzība

2008. gadā tika izstrādāts un apstiprināts ilgtermiņa redzējums un stratēģija infekcijas slimību turpmākai uzraudzībai ES. Būtiskākie sasniegumi uzraudzības jomā:

- TESSy (Eiropas novērošanas sistēma) ieviešana un turpmāka pilnveidošana labākas uzraudzības nodrošināšanai;
- TESSy lietotāju skaita palielināšana: tagad sistēmai ir 115 lietotāji no 29 valstīm, datu bāzē ir iekļauti vairāk nekā 1,3 miljoni ierakstu;
- vēl trīs uzraudzības tīklu nodošana ECDC papildus pieciem tīkliem, kas jau nodoti centra rīcībā līdz 2008. gadam;
- apņemšanās pievērst uzmanību labākai datu kvalitātei un to salīdzināšanas iespējai starp dalībvalstīm, kas ir svarīgi infekcijas slimību profilaksei un kontrolei.

Zinātniskais atbalsts

Cenšoties kļūt par sabiedrības veselības izpētes veicinātāju un galveno zinātniskās konsultācijas sniedzēju par infekcijas slimībām Eiropā, ECDC 2008. gadā

- publicēja 21 zinātnisku ziņojumu par specifiskām slimībām, klimata pārmaiņu ietekmi uz epidemioloģiju un infekcijas slimību radīto slogu Eiropā nākotnē;

Johan Giesecke, ECDC galvenais zinātnieks, ESCAIDE konferencē 2008. gada novembrī.

- Berlīnē organizēja un īstenoja otro Eiropas Praktiskās infekcijas slimību epidemioloģijas zinātnisko konferenci (*European Scientific Conference on Applied Infectious Disease Epidemiology — ESCAIDE*), ko apmeklēja vairāk nekā 500 veselības nozares speciālistu no visas Eiropas;
- publicēja zinātniskās vadlīnijas par cilvēka papilomas vīrusa (CPV) vakcīnu ieviešanu Eiropā un par prioritārajām riska grupām vakcinācijai pret gripu;
- stiprināja laboratoriju tīklu, organizējot tikšanās, sabiedrības veselības mikrobioloģisku pētījumu un izveidojot datu bāzi par mikrobioloģijas atsaucēs laboratorijām Eiropā.

Sagatavotība un reaģēšana

2008. gada martā atklājot jauno Neatliekamās rīcības centru (*Emergency Operations Centre — EOC*), ECDC tagad ir pilnībā gatava reaģēt uz visiem izaicinājumiem saga-

tavotības un reaģēšanas jomā. Būtiskākie sasniegumi 2008. gadā:

- kopš 2007. gada beigām ECDC pilnībā atbalsta Agrās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu (*Early Warning and Response System — EWRS*);
- 2008. gadā tika uzraudzīts kopumā 251 draudu gadījums; veikts 31 draudu novērtējums par 24 dažādām slimībām. ECDC uzraudzīja draudus arī divu lielu starptautisku pasākumu laikā: 2008. gada UEFA Eiropas Futbola čempionātā (*Euro 2008*) Austrijā un Šveicē un 2008. gada vasaras olimpiskajās spēlēs Pekinā;
- īsos ECDC mācībuursos piedalījās 250 sabiedrības veselības aizsardzības speciālisti, un 41 līdzstrādnieks piedalījās divus gadus ilgajā ECDC organizētajā EPIET programmā (*European Programme for Intervention Epidemiology Training — Eiropas mācību programma intervences epidemioloģijā*).

Informācijas sniegšana par veselību

ECDC ir ievērojami konsolidējusi savu infrastruktūru un šobrīd veiksmīgi izplata zinātnisku un tehnisku informāciju specifiskai auditorijai. Arī plašāka sabiedrība tiek informēta par centra darbību. Būtiskākie sasniegumi 2008. gadā:

- pirmā Eiropas mēroga sabiedrības informēšanas kampaņa par antibiotiku lietošanas pamatotību: Eiropas Antibiotiku diena (2008. gada 18. novembrī);
- atjaunināta zinātniskā žurnāla *Eurosurveillance* tīmekļa vietne. ECDC galvenā publiskā izdevuma lasītāju skaits tiešsaistē pastāvīgi palielinās, un 2008. gada beigās tā tiešsaistes abonētu skaits sasniedza 14 000;
- ECDC atjaunināja savus korporatīvās saziņas līdzekļus; ievērojamākais no šiem darbiem ir plašas, pilnībā atjauninātas pagaidu tīmekļa vietnes izveidošana vairākās valodās; šī vietne ir gatava integrēšanai kopā ar jauno ECDC tīmekļa portālu 2009. gadā.

Kampaņas "Eiropas Antibiotiku diena" plakāts Briselē, Beļģijā 2008. gada novembrī.

ECDC Neatliekamās rīcības centrs. Atklāts 2008. gada martā, darbojas 24 stundu/7 dienu dežūrežīmā. Centrā strādā 38 darbinieki, kuri nodrošina veselības apdraudējuma skrīningu Eiropas Savienībā visu diennakti.

ECDC kapacitātes palielināšana slimību programmu jomā

2008. gadā ECDC turpināja palielināt savu konkrētām slimībām veltīto septiņu programmu (*disease-specific programmes — DSP*) kapacitāti. Kā norādīts ECDC dokumentā “Stratēģiskā daudzgadu programma 2007.–2013. gadam”, DSP kļūs par galveno centra darbības virzienu tuvākajos gados.

2008. gadā katrā DSP tika sākti un īstenoti vairāki pasākumi. Kopā ar PVO Eiropas reģionālo biroju ECDC pasaules AIDS dienā (2008. gada 1. decembrī) publicēja ziņojumu par “HIV/AIDS uzraudzību Eiropā”. Pasaules Tuberkulozes dienā (2009. gada 24. martā) tika laists klajā vēl viens ECDC/PVO apvienots ziņojums “Tuberkulozes uzraudzība Eiropā”.

2008. gadā tika uzlabota DSP organizatoriskā struktūra. Turpmākas izmaiņas veiks 2009. gadā, kad katrai programmai izstrādās specifisku stratēģiju.

2008. gadā darbojās šādām konkrētām slimībām veltītas programmas:

- gripa;
- tuberkuloze;
- negaidīti radušās un vektoru pārnēsātas slimības;
- ar pārtiku un ūdeni pārnests slimības un zoonozes;
- antibakteriālā rezistence un ar veselības aprūpi saistītas infekcijas;
- ar vakcīnām novēršamas slimības;
- seksuāli transmisīvas infekcijas, tostarp HIV/AIDS un ar asinīm pārnesti vīrusi.

Ceturta valdes sēde 2008. gadā novembrī notika Parīzē, Francijā, pēc Francijas Sabiedrības veselības institūta (French Institute for Public Health Surveillance – InVS) ielūguma.

Turpmāka partnerības veidošana

Tādām organizācijām kā ECDC, kas darbojas Eiropas līmenī, partnerība ir svarīga. 2008. gadā centrs turpināja cieši sadarboties ar dalībvalstīm vairākās jomās. Tika stiprinātas produktīvas un efektīvas darba attiecības ar dažādām partnerorganizācijām. Būtiskākie sasniegumi šajā jomā:

- 22 valstu vizītes;
  - lielāka atbildīgo iestāžu iesaistīšana centra darbībā;
  - atbalsta sniegšana Eiropas Komisijai un Eiropas Savienības prezidējošām valstīm;
  - ilgstošas darba attiecības ar citām Eiropas Savienības aģentūrām (arī EFSA, EMEA un Eiropas Savienības Kopīgo pētniecības centru);
- ECDC sadarbības uzlabošana ar PVO;
  - ciešas sadarbības veidošana ar trim Eiropas Savienības kandidātvalstīm.

ECDC valde 2008. gada septembrī ārkārtas sēdes laikā, apspriežot centra pirmā ārējā vērtējuma rezultātus.

Pavērsieni 2008. gadā

Divi būtiskākie pavērsiena punkti ietver apvienošanos un pastāvīgu ECDC darbības paplašināšanu 2008. gadā.

- Valde ir pieņēmusi stratēģisku indikatoru paketi, kas ļauj uzraudzīt ECDC “Stratēģiskās daudzgadu programmas 2007.–2013. gadam” īstenošanu. Šie stratēģiskie indikatori jau tika veiksmīgi izmantoti izmēģinājuma posmā 2008. gadā;
- 2008. gadā tika veikts centra darbības neatkarīgs ārējs novērtējums. Pēc novērtēšanas secināts, ka “ECDC ir izcils, neatkarīgs zinātnisks centrs, kas devis būtisku ieguldījumu cīņā ar infekcijas slimībām”.

Ārpuskārtas sēdē 2008. gada septembrī, kas tika organizēta šā ārējā vērtējuma rezultātu apspriešanai, ECDC valde pieļāva iespēju, ka no 2013. gada centrs varētu

uzņemties jaunus pienākumus, ja būs pieejams ilgtermiņa finansējums.

Personāls 2008. gada maijā.

Resursu palielināšana

Palielināta centra kapacitāte gan cilvēkresursu, gan piešķirtā budžeta ziņā, kas ļauj *ECDC* veikt papildu darbu.

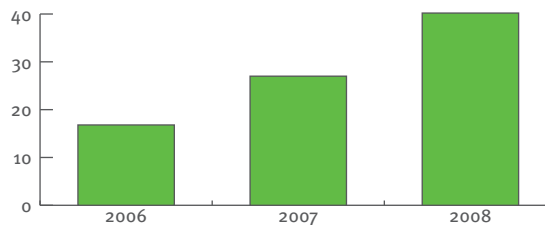
ECDC darbinieku skaits pastāvīgi palielinās: 2008. gadā *ECDC* nolīga 54 papildu darbiniekus. Līdz gada beigām kopējais (pagaidu un pastāvīgo) darbinieku skaits sasniedza 154. Centra budžets palielinājās no 27 miljoniem euro 2007. gadā līdz 40,2 miljoniem euro 2008. gadā. *ECDC*

straujās izaugsmes dēļ darbības vienības tika sadalītas nodaļās, lai nodrošinātu cilvēku un resursu efektīvu pārvaldību.

(Pagaidu un pastāvīgo) darbinieku skaits

Budžeta kopsavilkums (miljonos euro)

Kā saņemt ES izdevumus

Maksas izdevumi:

- iepērkoties *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- grāmatnīcās, norādot nosaukumu, izdevēju un/vai ISBN numuru;
- tieši sazinoties ar vienu no mūsu pārdošanas punktiem. Informāciju saziņai varat iegūt šādā interneta adresē: <http://bookshop.europa.eu> vai sūtot faksu uz +352 2929-42758.

Bezmaksas izdevumi:

- izmantojot *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- Eiropas Komisijas pārstāvniecībās un delegācijās. Informāciju saziņai varat iegūt šādā interneta adresē: <http://ec.europa.eu> vai sūtot faksu uz +352 2929-42758.

ISBN 978-92-9193-179-8

9 789291 931798

■ Publikāciju birojs

TQ-AA-09-001-LV-N

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC)

Pasta adrese:

ECDC, 17183 Stockholm, SWEDEN

Adrese apmeklētājiem:

Tomtebodavägen 11 A, Solna, SWEDEN

Tālr. +46 858601000

Fakss +46 858601001

Tīmekļa vietne: <http://www.ecdc.europa.eu>

E-pasts: info@ecdc.europa.eu

Eiropas Savienības aģentūra

www.ecdc.europa.eu

Šī brošūra ir pieejama šādās valodās:

angļu, čehu, dāņu, franču, grieķu, igauņu, īru, islandiešu, itāliešu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, norvēģu, poļu, portugāļu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu, zviedru.